

Dapi 17 onns carmala la fiera da fols biars catschadurs digl entir Grischun a Tusaun.

FOTO H. HUONDER

Fiera da fols a Tusaun sco caschun da sentupada

■ (anr/hh) Per la 18avla ga ha la fiera da fols d'uolp, fiergnas e tais giu liug la sonda vargada el vitg a Tusaun. Danovamein ein catschaduras e catschadurs digl entir cantun arrivai el Grischun central per offerir als marcadonts lur fols dils animals sit-tai ils davos meins. La fiera da fols che vegn cumbinada cun la fiera da products regiunals fuor-

ma la fin dalla stagiu da catscha. Per biars catschadurs ed amitgs dalla catscha ei quei lu era la caschun da sescuntrar. La fiera da fols a Tusaun ei la suletta da siu gener egl entir cantun Grischun. Ella ei in'attracziun era per glied che ha negina relaziun cun la catscha.

Sa tgei valeta che quels fols han tuts ensem!

Biors e bials fols d'uolp han pudiu vegnir contemplai a Tusaun.

La fin della stagiun da catscha

La sonda vargada ha la 18avla fiera da fols giu liug el vitg a Tusaun

DA HANS HUONDER / ANR

**■ La fiera da fols a Tusaun ei aschida-
dir la fin della stagiun da catscha.
Quella fuorma numnadamein la ca-
tscha da laghetg che cuoza mintgamai
dil november entochen la fin da fevrer.
Alla fiera vegnan ils fols d'uolps, fier-
gnas e tais offeri als marcadonts dalla
Bassa. La vendita ha pertau uonn in
niev record.** Igl onn 1997 ei la Secziun
da catschadurs Traversina daventada per
l'emprema ga activa alla fiera regionala
da primavera a Tusaun. La gronda revista
da trofeas ha cattau in tal eco ch'ils ca-
tschadurs dalla regiun da Tusaun ein se-
decidi igl onn suenter per in ulteriur ar-
ranschament. Lu han els mess en pei la
fiera da fols d'uolp, fiergna e tais e quella
sentupada da catschadurs cun marca-
dants ei stada naven digl emprem onn in
success complein. El decours da quels 17
onns ei la fiera carschida successivamein
ed ei daventada ina dallas grondas da siu
gener en Svizra. Adherentas ed adherents
dalla catscha da laghetg digl entir cantun
Grischun ein era serendi la sonda varga-
da a Tusaun per mussar lur predas.

Ina sentupada extraordinaria

La fiera da fols a Tusaun ei la suelta da
siu gener el Grischun. Per quei motiv ar-
rivan a quella lu era catschaduras e ca-
tschadurs da tuttas regiuns sco era d'ul-

terius cantuns. Aschia han era catschadurs
da S. Gagl, Appenzell e Turitg offe-
riu uonn lur fols als marcadonts. La fiera
fuorma la finizun della stagiun da ca-
tscha, in ulteriur motiv da s'entupar e dar
ina paterlada. Pils catschadurs grischuns
entscheiva la stagiun da catscha igl em-
prem da settember cun la catsch'aulta,
cuntinua cun la catscha bassa e naven
digl emprem da november entochen la
fin da fevrer suondan la catscha da lag-
hetg e la catscha cun traplas. Quels che
han la vegliadetgna necessaria ed il cletg
san aunc serender igl october alla catscha
da capricorns. Che la catscha da laghetg
ei ina piissum tut speciala han ins saviu
constatar ina ga dapli la sonda a Tusaun.
Catschaduras e catschadurs da lunsch e
da maneivel ein arrivai cun lur predas
digl unviern targau. Bials fols d'uolp, da
fiernas, denter quellas era entginas pau-
cas dil puppen mellen, e singula da tais
ein stai da contemplar. Ils biars ein arri-
vai el vitg cun lur fols vid in fest si dies,
auters han celebrau lur preda era uonn in
ina fuorma particulara. Gest quella origi-
nalitad s'auda era tier la fiera da Tusaun e
fa quella tut speciala, era per la gleud che
ha buca gest ina relaziun pli stretga cun
la catscha.

Prezis mudests

Ina fatschenta ei la vendita dils fols
d'uolp buca per ils catschadurs. Lezs

temps ein targai. A Tusaun ei vegniu pa-
gau la sonda per in bi fol d'uolp 15
francs e per la fiergna 25 francs. Quei ei
mintgamai rodund diesch francs pli
pauc ch'igl onn targau. Ils treis marca-
dants presents alla fiera motiveschan
quella reducziun cun la fermezia dil
franc svizzer. Ina gronda part dils fols
vegn numnadamein vendida egl exte-
riur. Quels prezis ein lunsch naven da
quels che vegnevan pagai pli baul. Ils
onns entuorn la Secunda uiara mundia-
la valeva in fol d'ina uolp entochen 100
francs, quels dallas fiernas schizun 160
francs l'in. Ils davos onns e decennis ein
quels prezis sereduci cuntinuadamein,
en emprema lingia pervia dallas campa-
gnas encunter il commerci cun fols. Las
campagnas han giu per consequenza
ch'il diever per exemplu da mantels cun
fols ei oz praticamein inexistenti ell'Euro-
pa centrala. Igl onn targau ein rodund
1700 fols vegni vendi, respectiva-
mein cumprai dils marcadonts a Tu-
saun. Uonn han ils organisaturs schizun
saviu registrar in niev record. Tut en tut
ein rodund 2000 fols d'uolp vegni ven-
di sco era 250 fols da fierna e 130 fols
d'auters animals sco per exemplu tais.
Quei record po vegni attribuius denter
auter alla participaziun da catschaduras
e catschadurs d'ordeifer il cantun. La
qualitat dils fols ei stada per gronda part
buna.

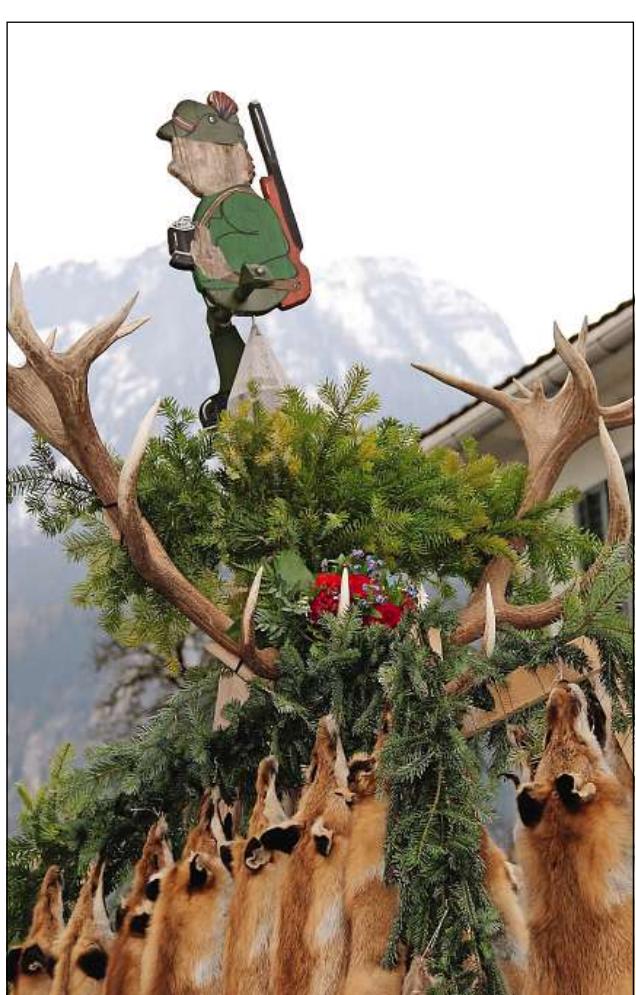
In marcadont giudichescha la qualitat dils fols.

La fiera da fols a Tusaun ei era ina caschun da sentupada.

Ils Tuatschins arrivan cun lur predas a Tusaun.

Ils catschadurs dattan breigia da presentar ils fols dallas uolps sit-
tadas dil november entochen il fevrer.

La fatschenta ei fatga – ils fols ein vendi.

FOTOS H. HUONDER

Ina gruppera cun corns da catscha ha delectau musicalmein ils numerus visitaders dalla
fiera.